

Dictamen

2022

sobre la Proposta d'acord pel qual s'aprova el Programa de mesures del Pla de gestió del districte de conca fluvial de Catalunya per al període 2022-2027.

Dictamen 21•2022

sobre la Proposta d'acord pel qual s'aprova el Programa de mesures del Pla de gestió del districte de conca fluvial de Catalunya per al període 2022-2027.

Els continguts d'aquesta obra estan subjectes a una llicència Creative Commons del tipus reconeixement d'autoria, usos no comercials i sense obra derivada. Se'n permet la reproducció, distribució i comunicació pública sempre que se'n citi l'autor o autors i l'editor i no es faci un ús comercial de l'obra original ni se'n creïn obres derivades. Podeu consultar un resum dels termes de la llicència a: [Llicència Creative Commons](#)

© Generalitat de Catalunya

Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya

Diputació, 284

08009 Barcelona

Tel. 93 270 17 80

Adreça Internet: ctesc.gencat.cat

A/e: ctesc@gencat.cat

ISSN: 2696-5410

Imatge: Elaborada pels serveis tècnics del CTESC.

Barcelona, desembre de 2022

Aquest document compleix les pautes d'accessibilitat WCAG (Web Content Accessibility Guidelines) 2.1.

Índex

DICTAMEN 21/2022 sobre la Proposta d'acord pel qual s'aprova el Programa de mesures del Pla de gestió del districte de conca fluvial de Catalunya per al període 2022-2027	2
--	---

DICTAMEN 21/2022 sobre la Proposta d'acord pel qual s'aprova el Programa de mesures del Pla de gestió del districte de conca fluvial de Catalunya per al període 2022-2027.

Atenent les competències atribuïdes al Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya per l'article 72.2 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya i la Llei 7/2005, de 8 de juny, la Comissió Executiva per delegació del Ple del Consell de Treball, Econòmic i Social, en la sessió ordinària del dia 12 de desembre de 2022, aprova el següent

DICTAMEN

I. ANTECEDENTS

En data 26 d'octubre de 2022 va tenir entrada al Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya un escrit tramès per la consellera del Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural de la Generalitat de Catalunya en el qual sol·licitava l'emissió del dictamen de caràcter preceptiu, previ a la seva tramitació, de la Proposta d'acord pel qual s'aprova el Programa de mesures del Pla de gestió del districte de conca fluvial de Catalunya per al període 2022-2027.

La Proposta d'acord es va acompanyar del Programa de mesures del Pla de gestió del districte de conca fluvial de Catalunya 2022-2027 amb sis annexos, d'una memòria econòmica, d'un estudi ambiental amb quatre annexos, d'una memòria d'avaluació d'impacte, d'un informe de l'Institut Català de les Dones, d'un dictamen del Consell per a l'Ús Sostenible de l'Aigua i un document de resposta al dictamen, d'un dictamen del Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible i un document de resposta al dictamen, d'unes observacions de la FMC i d'una memòria de les al·legacions rebudes als documents del Pla.

La Comissió de Treball de Desenvolupament Territorial i Medi Ambient es va reunir el dia 1 de desembre i va elaborar la Proposta de dictamen.

II. CONTINGUT

La Proposta d'acord consta d'un preàmbul, de quatre acords i d'un annex que conté el Programa de mesures del Pla de gestió del districte de conca fluvial de Catalunya per al període 2022-2027.

En el preàmbul es descriu el marc competencial i normatiu en què s'emmarca el Programa de mesures del Pla de gestió del districte de conca fluvial de Catalunya per al període 2022-2027.

En el primer acord s'aprova el Programa de mesures.

Mitjançant el segon acord es deixa sense efecte l'Acord GOV/1/2017 que aprovava el Programa de mesures per al període 2016-2021.

El tercer acord fa dependre la programació i l'execució anual de les actuacions previstes al programa de les disponibilitats pressupostàries de cada exercici.

En l'acord quart es disposa la publicació de l'acord al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya i del programa a la seu electrònica de la Generalitat de Catalunya.

El Programa de mesures del Pla de gestió del districte de conca fluvial de Catalunya per al període 2022-2027 consta de setze apartats.

En l'apartat primer s'estableix el marc normatiu i es determina que el Programa de mesures és l'instrument de planificació hidrològica que ha de preveure les mesures bàsiques, i en el seu cas les complementàries, per tal d'assolir els objectius ambientals en les masses d'aigua que formen part del districte de conca fluvial de Catalunya.

En l'apartat segon es recullen els objectius i les normes de qualitat ambiental dels rius, embassaments, estanys, aigües de transició, aigües costaneres, aigües subterrànies i zones protegides.

En l'apartat tercer s'avalua l'estat de les masses d'aigua.

En l'apartat quatre es fa un resum del grau d'execució del Programa de mesures 2016-2017 i un resum del programa de mesures 2022-2027.

En l'apartat cinquè s'estableixen les mesures per a l'assoliment dels objectius ambientals.

En l'apartat sisè s'estableixen les mesures per a l'atenció a les demandes i racionalitat en l'ús de l'aigua.

En l'apartat setè s'estableixen les mesures per a l'adaptació a fenòmens eventuals i/o extrems.

En l'apartat vuitè s'estableixen les mesures per a la millora del coneixement i governança.

En l'apartat novè es determina la correspondència entre les mesures establertes en els apartats anteriors amb els objectius de mitigació i adaptació al canvi climàtic.

En l'apartat desè s'estableix la relació entre els objectius de desenvolupament sostenible i el programa de mesures.

En l'apartat onzè s'estableixen les previsions o els objectius de la planificació hidrològica a assolir a finals de 2027.

En l'apartat dotzè es realitza l'anàlisi econòmica del Programa de mesures.

En l'apartat tretzè es fa un resum del registre de zones protegides.

En els apartats catorzè, quinzè i setzè es recull el llistat d'acrònims, el llistat de documents esmentats en el Programa de mesures i el llistat dels annexos del Programa de mesures.

III. OBSERVACIONS GENERALS

Primera. El CTEESC valora els objectius que persegueix el nou Programa de mesures del Pla de gestió del districte de conca fluvial de Catalunya per al període 2022-2027. La prevenció del deteriorament i la millora de l'estat de les masses d'aigua de les conques internes i la preservació de les zones protegides són claus per mantenir les fonts d'abastament d'aigua i el bon funcionament dels ecosistemes naturals, elements fonamentals per a la qualitat de vida i pels sistemes productius.

Segona. Tot i que existeix un marc normatiu molt divers que estableix les competències en matèria de gestió hídrica, el CTEESC lamenta la incapacitat del Programa de mesures per abastar la totalitat del territori català.

Tercera. El CTEESC destaca el baix nivell d'execució de les inversions previstes en l'anterior Programa de mesures (segon cicle), situat per la proposta actual en un 46%. A partir d'aquesta dada, el CTEESC alerta sobre les dificultats d'assolir els objectius del programa actual si el grau d'incompliment de les inversions manté uns nivells similars.

Quarta. El Programa de mesures reconeix explícitament que fins al moment no s'han assolit els objectius de reducció de contaminació per nitrats a Catalunya. Tot i que cal reconèixer el valor d'aquesta autocrítica, el CTEESC recomana intensificar les inversions destinades a prevenir i revertir aquesta situació negativa.

Cinquena. Estudis recents determinen que la pràctica totalitat de rius de Catalunya (inclosos els d'alta muntanya) presenten contaminació per plàstics i microplàstics, que acaba impactant sobre altres masses d'aigua i arribant a les aigües no continentals. El CTEESC fa una crida a la prevenció d'aquest problema, tot i que això supera l'àmbit d'actuació de l'Agència Catalana de l'Aigua.

Sisena. La massa d'aigua subterrània del Delta del Llobregat ha patit una intensa explotació. El Programa de mesures la situa en mal estat, i reconeix que cal intervenir-hi. L'any 2010 es va posar en servei un sistema d'injecció d'aigua regenerada que va començar a revertir la intrusió salina que afectava aquest aquífer. Donat que el seu funcionament ha estat irregular, el CTEESC proposa incorporar un protocol per regular aquest element important per a l'abastament de tota l'Àrea Metropolitana de Barcelona.

Setena. El CTEESC recomana maximitzar la utilització de fangs de depuradora urbana en la fabricació de ciment. Es tracta d'una acció d'economia circular que permet reduir impactes ambientals directament (necessitats d'abocament, reducció de la pressió sobre altres tractament, incorporació d'un subproducte com a matèria primera, reducció de la demanda de combustibles fòssils, etc.) i que compta amb gran capacitat d'absorció per part de la majoria de cimenteres catalanes.

Vuitena. El CTEESC constata els avanços que s'han produït a Catalunya en relació amb la producció d'aigua regenerada, destacant el cas dels polígons químics de Tarragona. El Programa de mesures preveu una ampliació d'aquesta capacitat, però no arribaria ni tan sols a doblar-la. Davant del potencial d'optimitzar aquest recurs hídric, el CTEESC proposa estudiar la viabilitat d'estendre les actuacions en depuradores d'aigües residual urbanes, ampliant així aquests nous abastaments.

IV. OBSERVACIONS A L'ARTICULAT

1. El CTESC recomana revisar la metodologia de la derivació dels nivells de referència de les aigües subterrànies (apartat 2.5.1.2 del Programa de mesures), el criteri de preselecció de mostres (apartat 2.5.1.3) i la mesura de l'apartat 5.10, de reducció de la contaminació per excés de nitrats d'origen agrari.
2. El CTESC constata un increment molt significatiu de la partida de dessalinització i una projecció d'increments de capacitat (conca del Foix i Tordera), concretament als apartats 6.1, 6.2, 9.1, 9.2, 11.2, 12.1 i 13.1 del Programa de mesures i mesures B5.002 a B5.007 del llistat de mesures de l'annex 1.

En aquest sentit, el CTESC recomana que el Programa de mesures indiqui la necessitat d'abordar estudis d'increment de la capacitat de regulació i embassament en l'àmbit de les conques internes i, en particular, mitjançant el recreixement dels pantans a la conca del Ter, per tal de contribuir a la generació d'energia hidroelèctrica renovable.

3. Pel que fa als apartats 9.2 i 9.4 el CTESC considera que, a més de les previsions del canvi climàtic, cal tenir en compte l'increment de la població, permanent i temporal, esperat en l'àmbit de les conques internes de Catalunya.
4. El CTESC recomana que s'incrementin les partides pressupostàries de les mesures de gestió forestal vinculada a la recuperació d'aigua blava (apartats 7.4, 9.1, 9.4 i 11.2 del Programa de mesures), per tal de reduir l'evapotranspiració en els massissos forestals per damunt dels principals embassaments de Catalunya. Altrament, el CTESC considera necessària la consulta i la participació activa del sector forestal mitjançant les seves organitzacions representatives, amb veu i vot.
5. En relació amb la millora de l'abastament d'aigua (apartats 4.1.3 i 5.5.2 del Programa de mesures) el CTESC recomana que es pressuposti l'estudi sobre el recreixement de les presses del sistema Sau-Susqueda, per tal de fer arribar la garantia d'abastament d'aigua en un mínim de 3 anys mitjançant la millora de les reserves d'aigua.
6. El CTESC recomana que s'elabori un pla de preemergència en zones de risc d'inundació i s'assigni un pressupost per poder-lo desenvolupar. Aquest pla hauria de preveure actuacions per minimitzar els danys de les inundacions ja sigui amb caràcter previ o en les 24 hores posteriors.
7. Pel que fa a la mesura D1.441 del llistat de mesures de l'annex I, el CTESC recomana que s'inclouin les actuacions següents:
 - Instal·lar mecanismes de bombeig d'aigua des de la maresma de Can Sabadell fins a la riera de Sant Climent.
 - Instal·lar mecanismes de bombeig de la Murtra.
8. Pel que fa a la mesura D1.341.08 del llistat de mesures de l'annex 1, el CTESC recomana que es realitzi un estudi global de les infraestructures hidràuliques i del seu funcionament, incloent-hi un sistema de governança

integral amb el compromís i participació de totes les administracions i entitats competents.

9. Pel que fa a les mesures D1.342 i D3.001 del llistat de mesures de l'annex 1, el CTEESC considera que l'import que es preveu per a cadascuna d'elles per a tot el període de programació es insuficient i recomana que s'ampliï.

V. CONCLUSIONS

El Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya ha valorat la Proposta d'acord pel qual s'aprova el Programa de mesures del Pla de gestió del districte de conca fluvial de Catalunya per al període 2022-2027 i sol·licita al Govern que sigui receptiu a les recomanacions formulades en el present dictamen.

Barcelona, 12 de desembre de 2022

El president

La secretària executiva

ACORD GOV/.../2021, de ... de ... , pel qual s'aprova el Programa de mesures del Pla de gestió del districte de conca fluvial de Catalunya per al període 2022 – 2027.

La Directiva 2000/60/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 23 d'octubre de 2000, per la qual s'estableix un marc comunitari d'actuació en l'àmbit de la política d'aigües, preveu el deure de les autoritats competents en cada àmbit d'elaborar i donar compliment a una planificació del cicle de l'aigua amb objecte d'assolir els objectius ambientals que estableix al seu article 4 i que es poden resumir com l'assoliment d'un bon estat de les masses d'aigua. El sistema de planificació establert en la Directiva, està presidit per el Pla de gestió de la demarcació hidrogràfica, que integra i aglutina el contingut de la resta d'instruments de la planificació hidrològica com són el programa de seguiment i control, el programa de mesures i els plans i programes de gestió específics. En aquest esquema d'instruments de la planificació, el Programa de mesures es configura en l'article 11 de la Directiva com l'instrument que estableix les diferents mesures que han d'adoptar les autoritats competents per a l'assoliment dels objectius.

La regulació del contingut del Programa de mesures del Pla de gestió del districte de conca fluvial de Catalunya es conté a l'esmentat article 11 de la Directiva 2000/60/CE, a l'article 22 del Text refós de la legislació en matèria d'aigües de Catalunya, aprovat per Decret legislatiu 3/2003, de 4 de novembre, a l'article 9 del Reglament de la planificació hidrològica de Catalunya, aprovat per Decret 380/2006, de 10 d'octubre, a l'article 92 quater del text refós de la Llei d'aigües, aprovat per Reial decret legislatiu 1/2001, de 20 de juliol, i als articles 43, 44 i 55, del Reglament de la planificació hidrològica, aprovat per Reial decret 907/2007, de 6 de juliol. Les mesures contingudes en aquest Programa s'integren en el Pla de gestió del districte de conca fluvial de Catalunya, tal i com preveu l'annex VII de la Directiva 2000/60/CE.

El Programa de mesures del Pla de gestió del districte de conca fluvial de Catalunya per al període 2016 – 2021 va ser aprovat per Acord GOV/1/2017, de 3 de gener.

Els Programes de mesures han de revisar-se cada sis anys, de conformitat amb l'establert a l'article 11 del Reglament de la planificació hidrològica, aprovat per Decret 380/2006, de 10 d'octubre, i a l'apartat 2 de la disposició addicional onzena del text refós de la Llei d'aigües. Per aquest motiu cal aprovar el Programa de mesures corresponent al següent període de planificació 2022 – 2027.

El Programa de mesures del Pla de gestió del districte de conca fluvial de Catalunya per al període 2022 – 2027, estableix i descriu les mesures que preveuen l'article 9 del Reglament de la planificació hidrològica, aprovat per Decret 380/2006, de 10 d'octubre, i l'article 43 del Reglament de la planificació hidrològica, aprovat per Reial decret 907/2007, de 6 de juliol, agrupant-les, en funció de la matèria en quatre àmbits: mesures per a l'assoliment dels objectius ambientals, mesures per a l'atenció a les demandes i racionalitat en l'ús de l'aigua, mesures per a l'adaptació a fenòmens eventuais i/o extrems i mesures per a la millora del coneixement i governança. Aquestes mesures es concreten en un llistat d'actuacions a executar durant el període de vigència del Programa de mesures. Així mateix, el Programa de mesures incorpora la correspondència entre les referides mesures i els objectius de mitigació i adaptació al canvi climàtic; així com també la relació entre els objectius de desenvolupament sostenible i el Programa.

El procediment específic d'elaboració i d'aprovació del Programa de mesures del Pla de gestió del districte de conca fluvial de Catalunya és el previst en l'article 10 del Reglament de la planificació hidrològica, aprovat per Decret 380/2006, de 10 d'octubre.

L'article 25.1 del Text refós de la legislació en matèria d'aigües de Catalunya i l'article 10.8 de l'esmentat Reglament de la planificació hidrològica estableixen que correspon al Govern l'aprovació, mitjançant acord, del Programa de mesures del Pla de gestió del districte de conca fluvial de Catalunya, en exercici de la competència exclusiva que estableix l'article 117.1.b. de l'Estatut d'autonomia de Catalunya.

En compliment del mandat que estableixen els esmentats articles 18, 20 i 22 del Text refós de la legislació en matèria d'aigües de Catalunya, i 92 quater del Text refós de la Llei d'aigües, i de conformitat amb el procediment establert en l'article 10 del Reglament de la planificació hidrològica, l'Agència Catalana de l'Aigua, ha redactat la proposta de Programa de mesures del Pla de gestió del districte de conca fluvial de Catalunya per al període 2022 – 2027.

En la tramitació del programa s'ha elaborat l'avaluació ambiental preceptiva en els termes establerts en la normativa vigent. Així doncs, s'ha elaborat l'estudi ambiental estratègic, s'han celebrat les consultes pertinents, el resultat de les quals s'ha introduït a l'esmentat estudi, i l'òrgan ambiental ha emès la declaració ambiental estratègica corresponent mitjançant Resolució ACC/.../20..., de ... de ... El resultat d'aquests tràmits, necessaris per a la seva aprovació pel Govern, s'ha tingut en consideració en l'elaboració del Programa de mesures del Pla de gestió del districte de conca fluvial de Catalunya per al període 2022 – 2027.

En exercici de la competència exclusiva de la Generalitat de Catalunya per aprovar els instruments de planificació del districte de conca fluvial de Catalunya, proclamada a l'article 117.1.b) de l'Estatut d'autonomia, de conformitat amb l'establert en l'article 25 del text refós de la legislació en matèria d'aigües de Catalunya, i en aplicació del previst a l'article 10 del Reglament de la planificació hidrològica, emesos els informes i dictàmens del Consell per a l'Ús Sostenible de l'Aigua, el Consell Assessor per al Desenvolupament Sostenible de Catalunya, el Consell de Treball, Econòmic i Social de Catalunya i la Comissió de Govern Local i un cop el projecte de programa de mesures del Pla de gestió del districte de conca hidrogràfica o fluvial de Catalunya ha estat aprovat pel Consell d'Administració de l'Agència Catalana de l'Aigua, de conformitat amb l'article 11.7.a) del text refós de la legislació en matèria d'aigües de Catalunya,

Per tot això a proposta de la Consellera d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural, el Govern

Acorda:

1. Aprovar el Programa de mesures del Pla de gestió del districte de conca fluvial de Catalunya per al període 2022 – 2027 que s'adjunta per mitjà d'un annex.
2. Deixar sense efecte l'Acord GOV/1/2017, de 3 de gener, pel qual s'aprova el Programa de mesures del Pla de gestió del districte de conca fluvial de Catalunya per al període 2016-2021.
3. La programació i execució anuals de les actuacions previstes en el Programa es duu a terme en funció de les disponibilitats pressupostàries de cada exercici.

4. Disposar la publicació d'aquest Acord al Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya, tret del seu document annex, que es pot consultar a la seu electrònica de la Generalitat de Catalunya.

Barcelona, ... de de 2021

Xavier Bernadí Gil

Secretari del Govern

Aquest text és transcripció del document de treball lliurat pel Departament d'Acció Climàtica, Alimentació i Agenda Rural de la Generalitat de Catalunya.